

Bengt Fredrikson

LÄTTLÄST

DAGS ATT RÖSTA

EU-valet 2024

8 SIDOR

Boken *Dags att rösta – EU-valet 2024* ges ut av 8 Sidor.

8 Sidor är en lättläst nyhetstidning.

Journalister på en oberoende redaktion gör tidningen.

Läs mer på www.8sidor.se

8 Sidor ges ut av MTM,

Myndigheten för tillgängliga medier.

Läs mer på www.mtm.se

© 8 Sidor, ansvarig utgivare Marie Hillblom

Omslagsbild: Fredrik Persson/TT

Text: Bengt Fredrikson

Grafisk form: Gyllene Snittet bokformgivning

Tryckt i Estland genom Italgraf Media 2023

Första utgåvan, första tryckningen

ISBN 978-91-98449-94-5

DAGS ATT RÖSTA

EU-valet 2024

Bengt Fredrikson

Innehåll

Valet är viktigt 7

EU med 100 ord 8

Så funkar EU-valet 11

Vi ska välja EUs riksdag 12

Den som röstar är med och bestämmer 15

Röstkort till alla som får rösta 17

Så här röstar du 18

Du kan få hjälp att rösta 20

Kort om EU-valet 22

Så funkar EU 23

EU bildades för att stoppa krig i Europa 24

I dag arbetar EU med det mesta 28

Fyra grupper bestämmer i EU 29

EU-kommissionen 29

Ministerrådet 31

EU-parlamentet 32

Europeiska rådet 34

Svenskarna röstade ja till EU 1994 35
Varje dag kan du märka att Sverige är med i EU 38
27 länder är med i EU 40
EU har en egen flagga och en egen sång 44
Bryssel kallas EUs huvudstad 46
Svenska är ett av språken i EU 48
Euro är EUs egna pengar 51
Storbritannien har lämnat EU 54
Sverige betalar miljarder för att vara med i EU 56
EU i krig och kris 58
Regler och lagar i EU 60

Så tycker partierna 63

De svenska partierna i EU 64
Så får du veta mer om EU 84
Kort om EU 86
Ordlista 88
Bildförteckning 95

VALKUVERT

Anvisningar
På detta kuvert får inte göras någon anteckning eller något må
Väljaren skall själv lägga in sin valsedel i detta kuvert.
Endast en valsedel skall läggas in i kuvertet.
Valsedeln får inte vikas.

Valet är viktigt

Den 9 juni 2024 är det EU-val.
Europeiska unionens val.
Fler än 350 miljoner människor i EUs länder
ska välja politikerna till EUs riksdag.
Valet är viktigt. Det som EU bestämmer
har stor betydelse för oss i Sverige
och alla andra i EU.

Trots det är det många som inte röstar.
De glömmer valet eller struntar i det.
I förra valet var det bara lite fler än hälften
av de som fick rösta i Sverige som röstade.
I andra länder i EU var det ännu färre.

Det finns säkert olika anledningar
till att så få röstar. Men en anledning är
att många vet för lite om EU.
De tycker att EU är krångligt.
De vet inte vad EU gör eller hur EU fungerar.

Det är därför vi har skrivit den här boken.
Vi vill att fler ska förstå EU.

Om du inte vill rösta får du så klart låta bli.
Men det är synd om det beror på
att du vet för lite om EU.

EU med 100 ord

Efter andra världskriget
var Europa förstört.
Ingen ville ha ett nytt krig.
Därför började länder
som varit fiender att samarbeta.

De samarbetade om kol och stål
som behövdes för att göra vapen.
Då skulle inget land
kunna göra vapen i hemlighet.
Sedan dess har det varit fred.

Länderna började samarbeta om fler saker
och blev Europeiska unionen, EU.
Nu är 27 länder medlemmar.
Sverige blev medlem år 1995.

Nu handlar samarbetet i EU om mer än vapen.
EU har lagar om allt från mat till internet.
EUs lagar gäller i alla EU-länder.
Många fler länder vill vara med i EU.

27 länder i Europa är medlemmar i EU.

Så funkar EU-valet

Vi ska välja EUs riksdag

I valet den 9 juni 2024 ska vi välja vilka som ska bestämma i Europeiska Unionen, EU.

Vi ska välja vilka politiker som ska arbeta i EUs riksdag. Riksdagen heter Europaparlamentet men brukar kallas för EU-parlamentet.

EU-parlamentet är viktigt. Politikerna där bestämmer om nya lagar i EU. Lagarna gäller i Sverige och alla andra länder i EU.

Medborgarna i EUs länder ska välja 720 politiker till EUs riksdag. Vi i Sverige ska välja 21 av dem. Det parti i Sverige som får flest röster får ha flest svenska politiker i EU-parlamentet.

Du får rösta om du har fyllt 18 år och bor i något av EUs länder.

Politiker i EUs riksdag, EU-parlamentet,
i den franska staden Strasbourg.

I vallokalen finns gröna skärmar. Där ska du stå för att ingen ska se vilket parti du röstar på.

Den som röstar är med och bestämmer

För att en demokrati ska fungera bra
är det viktigt att så många som möjligt röstar.
De som röstar är med och bestämmer.
De som röstar kan förändra EU.

Vart femte år är det val till EU-parlamentet.
Vid senaste valet år 2019 röstade bara
55 procent av de som fick rösta i Sverige.

Flera miljoner i Sverige röstade inte.
En del tycker att det är onödigt att rösta.
En enda röst har ingen betydelse säger de.
Men flera miljoner röster
hade kunnat förändra valet.
De hade haft betydelse.

När det är så många som struntar i att rösta
blir varje röst ännu viktigare.
Då behövs det färre röster
för att någon ska bli vald.
Man kan säga att deras röster
blir mer värda än om alla röstar.

En del tycker inte att valet till EU
är lika viktigt som valet till Sveriges riksdag.
Då brukar fler rösta. År 2022
var det 84 procent som röstade.
Men vår riksdag måste lyda det EU bestämmer.
Därför har det betydelse vilka som har makten i EU.

År 2019 röstade flest i Sverige
på partiet Socialdemokraterna.
Därför fick de flest
svenska politiker i EU-parlamentet.
I kapitlet De svenska partierna i EU
kan du läsa hur många röster och politiker
varje parti fick i förra valet.

I hela EU var det 50 procent
av väljarna som röstade år 2019.
Det var fler än i valet före.
Då röstade bara 43 procent.

Röstkort till alla som får rösta

Nästan åtta miljoner i Sverige får rösta i EU-valet.

Du får rösta i valet om du är medborgare i ett land i EU och har fyllt 18 år senast på valdagen den 9 juni.

Du får ett röstkort med posten ungefär tre veckor före valet.

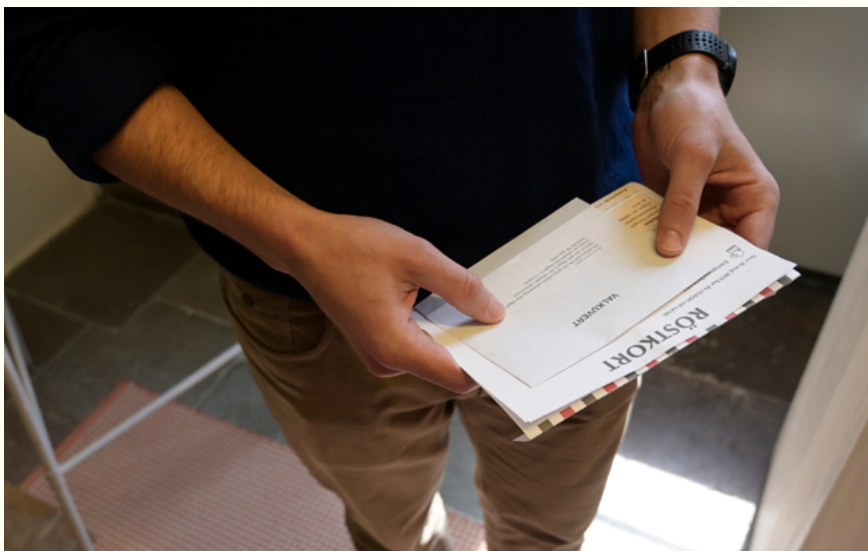
På röstkortet står var du ska rösta.

Det går inte att rösta på internet.

Du måste rösta i en vallokal.

Du kan också rösta i förväg i särskilda lokaler över hela landet.

Det går att börja rösta 18 dagar före valet.

Det kommer ett röstkort med posten till alla som får rösta.

Så här röstar du

Du som har rätt att rösta
får ett röstkort med posten.
Det kommer ungefär tre veckor före valet.

Läs på om partierna. Vilket parti
tycker du har bäst planer för EU?

På valdagen den 9 juni går du
till den lokal som står på röstkortet.
Den är öppen mellan klockan 8
på morgonen och 9 på kvällen.
Ta med dig röstkort och id-kort.

På ett bord i vallokalen finns valsedlar
för alla partier. Ta en valsedel för det parti
du vill rösta på. Saknar du något parti
kan du skriva namnet på en tom valsedel.
Du kan lämna lappen tom om du vill visa
att du inte gillar något parti.

Du får ett kuvert i vallokalen.
Gå in bakom en grön skärm.
På valsedeln finns det namn på politiker.
Om du har en favorit kan du kryssa för den.
Men du behöver inte sätta något kryss.

Lägg din valsedel i kuvertet.
Klistra igen det.
Bakom ett bord sitter de som jobbar med valet.
Ge ditt kuvert och ditt id-kort eller pass till dem.
De lägger ditt kuvert i en låda
och kryssar för på en lista att du har röstat.

Nu har du röstat!

I vallokalerna finns valsedlar med partiernas namn.
Bakom en grön skärm stoppar du valsedeln du valt i ett kuvert.
Kuvertet lämnar du till personerna bakom bordet.

Du kan få hjälp att rösta

Behöver du hjälp i vallokalen?
Då ska du få det.
Du kan be en vän eller någon
som jobbar i vallokalen om hjälp.
De får inte berätta vem du röstar på.

Kan du inte ta dig till en vallokal?
Då kan du be någon du känner
ta med din röst till vallokalen.
Det kallas att rösta med bud.
Det finns många regler för att rösta med bud.
Det är för att ingen ska kunna
ta reda på hur någon har röstat.

Om du är utomlands kan du rösta
på en svensk ambassad eller på ett konsulat.
Personer från andra länder i EU
som bor i Sverige kan rösta i Sverige.
I mars ska de få information om hur det går till.
Informationen kommer från Valmyndigheten.

När lokalerna har stängt räknas rösterna.
När de räknats den första gången
kommer vi troligen veta hur det har gått i valet.
Men en del röster är inte med då.
Rösterna från de som röstat i förväg
räknas veckan efter.

Mer information om hur valet går till
finns på sajten www.val.se

Direkt efter valet räknas rösterna.
Rösterna räknas flera gånger.

Kort om EU-valet

- Valet är den 9 juni 2024.
- I valet väljer folken i EUs länder politiker till EUs riksdag, EU-parlamentet.
- Parlamentet är med och bestämmer över lagarna i alla länder i EU.
- Alla svenska medborgare som bor i Sverige och har fyllt 18 år får rösta.
- Medborgare från andra länder i EU får rösta i Sverige om de bor här.
- Den som har rätt att rösta får ett röstkort med posten.
- Det går att rösta i förväg.
- Nästan åtta miljoner i Sverige får rösta.
- Valet är vart femte år.
- Valet är samma dag i hela EU.
- Sverige ska välja 21 politiker till EU-parlamentet.

Så funkar EU

EU bildades för att stoppa krig i Europa

När andra världskriget tog slut år 1945
hade miljoner människor dött.
Städer i många länder var förstörda.
Kriget var en mardröm som ingen
ville vara med om en gång till.
Folket ville ha fred.

Alla hade sagt samma sak
efter det första världskriget.
Ändå hade det blivit ett nytt krig.
Att vilja ha fred räckte inte.
Länderna behövde samarbeta.

Den franske politikern
Robert Schuman fick en idé.
Han ville att länderna i Europa
skulle samarbeta så att ingen skulle kunna
göra vapen i hemlighet.

För att tillverka vapen behövs stål.
För att smälta stålet till vapen behövs kol.
Därför skulle länderna samarbeta om kol och stål.

År 1951 berättade han
om sin idé för de andra länderna.
Sex länder sa ja till förslaget.

Det var Frankrike, Tyskland, Nederländerna,
Belgien, Italien och Luxemburg.
Fiender från kriget blev vänner.

Så småningom blev fler länder medlemmar
och EU växte. Samarbetet växte också.
Länderna fick fler gemensamma lagar och regler.
Det gjorde att länderna blev mer lika varandra.

Robert Schuman och ministrar från de andra länderna
som var med och startade EU.

EU bestämde att det ska vara lätt
att resa mellan länderna i EU.
Folk ska kunna flytta dit de vill.
De ska kunna studera eller bli pensionärer
i vilket land som helst.

Människorna i EU skulle inte hindras
av några gränser. Inte företagen heller.
De skulle kunna sälja och köpa saker
utan att gränser eller avgifter skulle stoppa dem.
Allt skulle bli billigare och enklare.
Gränserna mellan länderna i EU blev öppnare.
Åtminstone för alla som bor och jobbar i EU.

EUs ledare pratar ofta om de viktiga friheterna i EU.
De handlar om:

- att människor och företag ska kunna röra sig fritt
- att det ska vara fritt att skicka pengar och varor inom EU
- att EU ska bli mer som ett enda land.

Friheterna ska göra länderna i EU rikare
och EU mäktigare i världen.
Det ska också göra samarbetet i EU starkare.

Sedan samarbetet om kol och stål
började för över 70 år sedan
har det varit fred mellan länderna i EU.
Så länge har det aldrig tidigare varit fred
mellan alla länderna.
År 2012 fick EU Nobels fredspris.

Robert Schuman kom med sitt förslag
om samarbete den 9 maj 1951.
Sedan den dagen är 9 maj EUs egen dag.
Då firas EU varje år.

I dag arbetar EU med det mesta

Det går att göra en lång lista
över allt EU arbetar med och bestämmer över.
Men det är enklare att säga
att EU sysslar med det mesta.
Jordbruk, internet, teve, mat,
miljö och fiske är bara några av sakerna.

En del saker bestämmer
länderna i EU över själva.
De bestämmer till exempel
hur skolor och sjukvård ska fungera.
De bestämmer över skatterna
och hur de ska användas.

Samma sak gäller bostäder,
hjälp till arbetslösa, barn och gamla.
Länderna bestämmer också själva
över polis och militär.

De sakerna bryr sig EU inte om.
Men de flesta andra frågor
är EU med och bestämmer över.
Det måste länderna lyda.

Fyra grupper bestämmer i EU

I Sverige bestämmer
regeringen och riksdagen.
I EU är det krångligare.
Fyra grupper bestämmer i EU.
Alla har stor makt.

Grupperna är:

- EU-kommissionen
- ministerrådet
- EU-parlamentet
- Europeiska rådet.

Det är de tre första som bestämmer om lagarna i EU.

EU-kommissionen

Många kallar EU-kommissionen för EUs regering.
Där arbetar en politiker från varje land.
Varje lands regering bestämmer vem det ska vara.
Men politikerna i kommissionen
ska inte hjälpa sina egna länder.
De ska bara göra det
som är bäst för hela EU.

Det blir en ny kommission efter varje val.
Kommissionen har en ordförande
som är ledare för EU.

EU-kommissionen föreslår nya lagar och regler.
Men de ser också till att länderna följer det
som EU har bestämt.

Politikerna i kommissionen gör inte allt själva.
De har över 30 tusen anställda till sin hjälp.

EU-kommissionen har möte.

Ministerrådet

I ministerrådet träffas politiker som är ministrar i ländernas regeringar. Där kan de tala om vad deras länder tycker om kommissionens nya förslag på lagar och regler.

Vilka ministrar som träffas beror på vad de ska prata om. Om de ska prata om miljö träffas till exempel ländernas miljöministrar. Länderna turas om att leda arbetet i ministerrådet. Ett land är ordförande sex månader i taget. I Sverige ska regeringen alltid berätta för riksdagen vad ministerrådet arbetar med.

Ministerrådet har möte.

EU-parlamentet

EU-parlamentet kallas ibland för EUs riksdag.

Där jobbar politiker som har valts
av folken i EU-länderna.

I dag är det 705 politiker i EU-parlamentet.

Efter valet blir det 720.

21 av dem kommer från Sverige.

Länder med mycket folk

har fler politiker i parlamentet.

Tyskland är störst. De har 96 politiker.

Frankrike har 79 och Italien 76.

Cypern, Luxemburg och Malta

är små länder. De har 6 politiker var.

Politikerna i EU-parlamentet har möte i sitt hus i Bryssel.

EU-parlamentet har olika grupper som kallas utskott.
Grupperna arbetar med olika frågor.
Det finns till exempel grupper
för miljö, energi, jordbruk
och rättvisa mellan kvinnor och män.
Politiker från olika partier är med i grupperna.

EU-parlamentet undersöker EU-kommissionens
förslag på nya lagar, precis som ministerrådet.
De funderar på om lagarna behövs
och hur de skulle fungera i olika länder.
Sedan ska de säga ja eller nej.
Både EU-parlamentet och ministerrådet
måste säga ja för att det ska bli en ny lag.

EU-parlamentet ska även godkänna
politikerna i EU-kommissionen.
De ska se till att de sköter sitt jobb.
Om EU-parlamentet tycker att de gjort fel
kan politikerna tvingas sluta.

Europeiska rådet

I EU finns ännu en grupp med stor makt.

Det är Europeiska rådet.

Där träffas ländernas statsministrar.

De har möten fyra gånger om året som kallas toppmöten.

Statsministrarna bestämmer vad EU ska göra i framtiden.

Det kan till exempel handla om säkerhet
och energi eller arbeten.

Europeiska rådet har möte.

Alla länders ledare är med i Europeiska rådet.

Svenskarna röstade ja till EU 1994

Politikerna i Sverige hade pratat om EU
i många år innan Sverige gick med.
De började göra det i mitten av 1960-talet.
Riksdagen hade röstat om EU två gånger.
Båda gångerna röstade riksdagen nej.

Demokratien var den viktigaste anledningen
till att Sverige sa nej.
Folket i Sverige och riksdagen
skulle få bestämma mindre
om Sverige blev medlem i EU.
De stora länderna har mest makt i EU.
Där skulle Sverige bli ett litet land.
Ett litet land med lite makt.

Men på 1980-talet började många ändra sig.
De sa att EU kommer att bli allt mäktigare.
Länder utanför EU skulle också påverkas av EUs regler.
Därför var det bättre att vara med i EU, tyckte de.
Då skulle Sverige få bestämma lite i alla fall.

Andra sa att Sverige skulle bli säkrare i EU.
När många länder samarbetade
skulle risken för krig bli mindre.
Dessutom samarbetade Sverige redan
så mycket med EU att skillnaden inte
skulle bli så stor, tyckte de.

Men mest pratade folk om pengar.
Det började gå sämre för Sveriges ekonomi.
De sa att Sverige skulle tjäna pengar på EU.
Svenska företag skulle få lättare
att sälja sina varor till länderna i EU.

En del politiker fortsatte att varna
för att demokratin skulle bli sämre.
De sa att det var fel om politiker från andra länder
skulle bestämma över svenskarna.

Politikerna ville inte bestämma om EU själva.
Om Sverige gick med i EU skulle det bli
en av de största förändringarna i Sveriges historia.
Därför ville politikerna fråga vad folket tyckte.

År 1994 röstade svenskarna om EU.
Frågan i folkomröstningen var enkel:
Ska Sverige vara med i EU?

Över 80 procent av alla som fick rösta gjorde det.
Det är ovanligt många för att vara en folkomröstning.
Flest människor röstade ja, 52 procent.
47 procent röstade nej.

Partierna i riksdagen hade lovat
att det skulle bli som flest människor ville.
Så Sverige blev medlem i EU.

Politikerna lyssnade på folket.
Den 1 januari 1995 blev Sverige
medlem i Europeiska unionen.

Utanför vallokalerna stod folk
som försökte få väljare att rösta på deras förslag.

Varje dag kan du märka att Sverige är med i EU

EU bestämmer både stora och små saker.
Det kan du märka på massor av sätt i din vardag.
Mer än hälften av allt som kommuner
och regioner bestämmer beror på lagar
och regler från EU.

När du går in i en affär får där bara
säljas saker som EU har godkänt.
På leksaker, apparater, cykelhjälm
och många andra produkter
ska du kunna se märket CE.
Det visar att sakerna är godkända av EU.
Apparater utan EUs märke får inte säljas.

På saker EU har godkänt finns bokstäverna CE.
Här är det ett galler EU säger är säkert.

EU har regler för mycket annat.
Som för frukt, grönsaker och annan mat.
Och för lekplatser. Många lekplatser
byggdes om för att bli säkrare
när Sverige blev en del av EU.
Det finns regler även för badplatser
där många badar på sommaren.
Besökarna har rätt att få veta hur rent vattnet är.

Att vi är med i EU märks också när vi reser.
Titta på ditt pass, körkort eller id-kort.
På passet står det Europeiska unionen
och på id-kort och körkort finns EUs flagga.

Du som bor i ett land i EU
kan välja att gå på universitet och högskola
i ett annat land i EU. Det är gratis i flera länder.
I en del länder måste du betala. Men det är ofta billigt
och du betalar lika mycket som de som bor i landet.

EU har också gjort det billigare att ringa inom EU.
Och det är EU som bestämt att du måste godkänna
reglerna om GDPR när du går in på en sajt på internet.
Det är för att skydda dig som besökare på sajten.

EU har regler för större saker också. Som miljö,
klimatet, brott, företag och människor på flykt.
Länderna måste följa EUs lagar
även om de inte gillar dem.

27 länder är med i EU

De flesta av Europas länder är med i EU.

27 stycken. 450 miljoner människor bor i unionen.

Det är väldigt många. Men det finns faktiskt länder som har fler människor. Både Kina och Indien har det. EUs länder är:

- Belgien
- Bulgarien
- Cypern
- Danmark
- Estland
- Finland
- Frankrike
- Grekland
- Irland
- Italien
- Kroatien
- Lettland
- Litauen
- Luxemburg
- Malta
- Nederländerna
- Polen
- Portugal
- Rumänien
- Slovakien
- Slovenien
- Spanien
- Sverige
- Tjeckien
- Tyskland
- Ungern
- Österrike.

Tillsammans har länderna i EU mycket mark.
EUs yta är fyra miljoner kvadratkilometer.
Men det finns länder som är större än hela EU.
Ryssland, Kanada, USA, Kina, Brasilien och Australien.

EU kan bli ännu större.
Flera länder vill bli medlemmar.
Men vilket land som helst får inte bli medlem.
EU har regler för att säga ja till nya medlemmar.

De 27 färgglada länderna är en del av EU.
De grå länderna är de som vill gå med.

Det här är några av reglerna:

- Landet ska vara en del av Europa.
- Landet ska vara demokratiskt och ha fria val.
- Alla människor i landet ska behandlas rättvist.
- Domstolarna ska fungera och vara rättvisa.
- Ekonomin i landet ska fungera.
- Landet ska följa EUs regler och lagar.

Alla länder i EU måste rösta ja
för att ett nytt land ska kunna bli medlem.

Vissa länder i EU vill att EU ska bli större.

De säger att Europa blir säkrare om fler länder är med.

Fler länder kommer att hålla fred

och fler länder kan bli demokratiska och rättvisa.

Men alla länderna vill inte att EU ska bli större.

En del tycker att EU redan är för stort.

De säger att det är svårt att styra EU med många länder.

Det blir ännu svårare med fler medlemmar.

De här länderna vill bli medlemmar i EU:

- Albanien
- Bosnien-Hercegovina
- Moldavien
- Montenegro
- Nordmakedonien
- Serbien
- Turkiet
- Ukraina.

EU har sagt ja till att tala med dem
om hur de kan bli medlemmar.

Georgien och Kosovo vill också vara med.
Men länderna i EU har ännu inte sagt ja
till att prata med dem.

Det tar ofta många år
innan ett nytt land kan bli medlem.

EU har en egen flagga och en egen sång

EU har en sång och en egen flagga
för att länderna ska känna att de hör ihop.
EUs flagga används ofta i alla länder i EU.

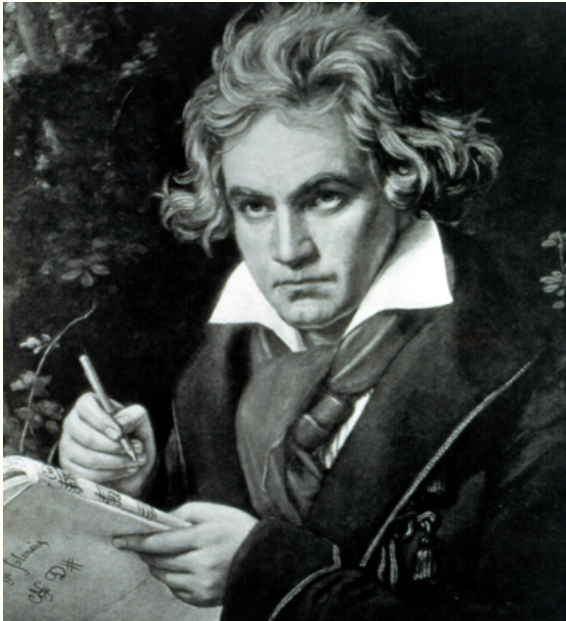
Flaggan är blå och har en ring
med tolv gula stjärnor.
Ringens stjärnor ska visa
att länderna i EU hör ihop
och arbetar tillsammans.
När flaggan hänger rätt
ska stjärnorna ha en spets riktad uppåt.

EU bestämde 1983 att börja använda flaggan.
Europarådet hade använt den sedan 1955.

EUs sång är mycket äldre.
Musiken skrev Ludwig van Beethoven
för 200 år sedan, långt innan EU fanns.
EU kallar sången för hymn, en hyllning till EU.
EU har fått kritik för att de tagit en gammal sång
i stället för att ta fram en egen.

Även om låten är gammal vill EU visa
att unionen kan vara modern.
Vill du höra någon rappa EUs hymn
kan du göra det på Europarådets sajt.
Där finns också versioner för den
som gillar trance eller techno.

Ludwig van Beethoven.

Bryssel kallas EUs huvudstad

EU har ingen riktig huvudstad.
Men Bryssel i Belgien brukar kallas för EUs huvudstad.
Där finns de viktigaste kontoren
och de flesta som arbetar för EU.

En anledning till att EU inte har en riktig huvudstad
är att länderna inte har kommit överens.
Flera ville att huvudstaden skulle vara i deras land.
Därför delades EUs kontor upp mellan flera städer och länder.
Så småningom blev Bryssel den viktigaste platsen.
Där jobbar politikerna i ministerrådet,
EU-kommissionen och EU-parlamentet oftast.

EU-parlamentets hus ligger i Strasbourg i Frankrike.
Därför åker alla i parlamentet till Strasbourg
en gång i månaden för att ha möten.
Det skulle vara billigast om parlamentet bara var i Bryssel.
Men det måste alla länder i EU vara överens om.
Frankrike vill ha kvar parlamentet i Strasbourg.

Varje månad kör massor av lastbilar mellan städerna.
De är fyllda med lådor med viktiga papper
och annat politikerna behöver till sina möten.
Det är dyrt att ha möten på två platser.
Det kostar en miljard kronor extra varje år.

Från början var Luxemburg den viktigaste staden i EU.
Därför är en del av EUs kontor fortfarande kvar där.

Svenska är ett av språken i EU

De som arbetar i EU talar många olika språk.
24 stycken. Svenska är ett av dem.
Varje land får använda sitt eget språk.
Det står i EUs lag.

Politikerna får hålla tal
på sitt eget språk i parlamentet.
De andra politikerna får talet översatt
direkt till sina egna språk.

I EU-parlamentet har vissa politiker hörlurar på sig.
De lyssnar på talet på sitt eget språk.

Att det är 27 länder i EU men bara 24 språk
beror på att några länder talar samma språk.

Om du har en fråga
till något kontor i EU
kan du fråga på svenska.
Du ska också få svar på svenska.

Fördelen med att använda alla språk
är att det är rättvist.
Vi kan lättare säga vad vi tycker
om vi får tala vårt eget språk.
EU säger att det handlar om demokrati.
Det är särskilt viktigt att EUs lagar
finns på alla språk.

Nackdelarna med att ha så många språk
är att det är krångligt. Över fem tusen personer
arbetar med att översätta papper, möten och tal i EU.
Det är också lätt att det blir fel när det ska vara
så många översättningar.

Engelska och franska är de vanligaste språken.
De flesta som arbetar i EU använder engelska
eller franska när de skriver.

Euro är EUs egna pengar

Euro är EUs pengar, eller valuta.
I dag är det 20 länder i EU som använder euro.
De hade tidigare en egen typ av pengar
som de nu har bytt ut till euro.

Länderna får själva välja
om de ska använda euro.
Sverige har valt att inte ha det.

Folket fick rösta om euron.
Röstningen var 2003.
Svenskarna sa nej till euro.
56 procent röstade nej. 42 procent röstade ja.
De flesta ville behålla svenska kronor.

De som gillar euro
säger att euro är bra för företagen.
Det skulle vara lättare att handla
med andra länder som har euro.
Företagen skulle slippa växla pengar
och vara säkra på vad sakerna kostar.

Det blir också lättare för den
som ska resa mellan länderna.
De kan använda samma pengar
som de är vana vid.

De som inte vill ha euro
säger att Sveriges frihet skulle minska
om vi byter till euro.
Då skulle EUs egen bank vara med
och bestämma över Sveriges ekonomi.

EUs bank har mycket makt
över länderna som använder euro.
Den kan till exempel bestämma
hur mycket ett land får låna
och hur hög räntan ska vara.

Samarbetet om euro kallas EMU,
Ekonomiska monetära unionen.
Alltså unionen för ekonomi och pengar.

Alla sedlar i euro är likadana i alla länder.
Mynten är lika på en sida.
Den andra sidan har länderna själva hittat på.
Det kan vara bilder på viktiga personer, djur eller hus.
Alla mynten gäller ändå i alla länder.

År 2002 började tolv länder använda euro.
I dag är det 20 länder som använder euro.

Länderna som använder euro är:

- Belgien
- Cypern
- Estland
- Finland
- Frankrike
- Grekland
- Irland
- Italien
- Kroatien
- Lettland
- Litauen
- Luxemburg
- Malta
- Nederländerna
- Portugal
- Slovakien
- Slovenien
- Spanien
- Tyskland
- Österrike.

Storbritannien har lämnat EU

Det går att lämna EU.

Reglerna i EU säger att länderna får lämna unionen.

Men bara ett land har gjort det.

Storbritannien lämnade EU år 2020.

Det var mycket krångligt att lämna EU.

Mycket svårare än de flesta trott.

Länderna har så mycket regler och annat gemensamt att det tog flera år att ändra dem.

Det var folket i Storbritannien

som bestämde att landet skulle lämna EU.

I en folkomröstning röstade 52 procent för det.

Många av dem tyckte att EU bestämde för mycket.

En del gillade inte att så många flyttade till Storbritannien från andra EU-länder.

Storbritannien blev medlem i EU år 1973.

Om Storbritannien ändrar sig och vill vara med igen kommer det att ta tid.

Storbritannien kommer att behandlas

på samma sätt som nya länder som vill vara med.

När Storbritannien lämnade EU kallades det Brexit.

En man tar bort Storbritanniens flagga.
Nu står den inte längre bland EU-ländernas flaggor i Bryssel.

Sverige betalar miljarder för att vara med i EU

Alla länder betalar olika mycket i avgift till EU.
Allt beror på hur rikt landet är
jämfört med andra länder i EU.
Sverige är bland de rikaste och betalar därför mycket.
Åren 2018 till 2022 har Sverige betalat
mellan 35 och 52 miljarder kronor om året till EU.
Det är svårt att säga i förväg
hur mycket ett land ska betala varje år.

Det finns kritik mot avgifterna.
Många tycker att EUs pengar används till fel saker
och att EU har dålig koll på pengarna.
En del tycker att Sverige betalar för mycket.

Sverige tjänar också pengar
på att vara med i EU.
Bland annat tjänar företag på
att det är lättare och billigare
att köpa och sälja saker.

Hur mycket pengar Sverige tjänar
är svårt att räkna ut.
EU-kommissionen säger att det kan vara
flera hundra miljarder kronor.

Alla länder får också tillbaka pengar av EU.
Det är bidrag till jordbruk och många andra saker.
De senaste åren har Sverige fått tillbaka
mellan 12 och 16 miljarder kronor om året.

Alla länder får pengar till saker
som EU tycker är viktiga.
Områden i Sverige där det bor få människor
kan få hjälp av EUs pengar.
Det är för att folk ska bo kvar där.

Några länder får tillbaka mer pengar
än de betalar till EU. Meningen med bidragen
är att människor i de olika länderna
ska få det lika bra.

Mest hjälp med pengar får bönder i EU.
De får pengar för att de ska ha råd
att fortsätta ha bondgårdar.
EU tycker att det är viktigt
att alla i EU ska kunna köpa mat
som är odlad och uppfödd inom EU.
Men många tycker att EU använder pengarna fel
och ger mest till redan rika bönder.

EUs pengar används också bland annat
till forskning, bevakning av gränser och utbildning.

EU i krig och kris

Om ett land i EU hamnar i kris
har alla länder i EU lovat att hjälpa till.
Det kan vara en attack av terrorister
eller en naturkatastrof.

I EUs regler står också att ett EU-land
som hamnar i krig ska få hjälp.
Det är inte klart hur det ska gå till.
Det har ännu inte hänt att något land
i EU har hamnat i krig.

EU har inga egna militärer.
Men EU kan använda militärer
från länderna som är medlemmar.
De kan skickas till länder där det är strider
och där människor behöver hjälp.
Men först måste alla länder i EU säga ja till det.

EU kan också skicka hjälp på annat sätt.
Det kan vara hjälp vid katastrofer eller svält.

Sverige har flera gånger skickat militärer
till andra länder när EU har bett om det.
Så var det när regeringen i landet Mali
bad om hjälp för att hålla fred i landet.

EUs regler säger att EU ska arbeta för fred och demokrati i världen. Världen ska bli säkrare, säger EUs ledare. Det är viktigt att länderna i EU är säkra. Men det handlar också om att EU vill vara med och bestämma i världen.

EU kan straffa och hjälpa länder även utanför EU. När Ryssland startade kriget mot Ukraina slutade länderna i EU att samarbeta med Ryssland. EU ville att Ryssland skulle förlora pengar. Det skulle vara ett sätt att få Ryssland att sluta kriga mot Ukraina. Ukraina har fått pengar och vapen av EU.

EU-kommissionens ledare Ursula von der Leyen besöker Ukraina under kriget. Hon skyddas av militärer.

Regler och lagar i EU

Sverige och andra EU-länder har domstolar som ska straffa personer som bryter mot ländernas egna lagar. Det kan gälla allt från mord och sexbrott till stölder. Det är lagar som länderna själva bestämmer.

EU har en egen domstol. Den ska se till att länderna följer EUs lagar. De kan handla om miljön, människor på flykt, jobb och utbildning. Domstolen kan också döma när länder i EU bråkar eller om personer eller företag har kommit i bråk med EU.

EUs domstol i staden Luxemburg.

EU-domstolen ligger i Luxemburg.
EUs lagar ska vara lika för alla människor i EU.
Därför är det viktigt att det bara finns en enda domstol.
Domstolen kan ge böter till människor,
länder och företag som bryter mot lagen.

Om lagen i ett land inte stämmer med EUs lag
är det EUs lag som gäller. EUs lagar är viktigast.
Domare från alla EUs länder arbetar i domstolen.

EU-domstolen har stor makt.
En del tycker att den är för mäktig.
Till och med mäktigare än politikerna.

Det finns en annan grupp i EU
som ska se till att regler följs.
Den heter Revisionsrätten och ska se till
att ingen fuskar med EUs pengar.

Tusentals personer och företag får pengar av EU.
Det händer ganska ofta att folk fuskar
för att få mer pengar av EU.
Även politiker i EU har gjort det.

Det är svårt att hålla koll på allt.
Men Revisionsrätten försöker.
År 1999 tvingade de hela EU-kommissionen att sluta
för att de inte hade ordning på EUs pengar.

Så tycker partierna

De svenska partierna i EU

I dag är åtta svenska partier
med i EU-parlamentet.
Det är samma partier
som är med i riksdagen.

Så här många procent av rösterna
och antal politiker fick partierna i valet 2019:

Socialdemokraterna 23 procent, 5 politiker
Moderaterna 17 procent, 4 politiker
Sverigedemokraterna 15 procent, 3 politiker
Miljöpartiet 12 procent, 3 politiker
Centerpartiet 11 procent, 2 politiker
Kristdemokraterna 9 procent, 2 politiker
Vänsterpartiet 7 procent, 1 politiker
Liberalerna 4 procent, 1 politiker.

I valet 2024 ska Sverige välja 21 politiker.

Partierna har alltid haft olika åsikter om EU.
Det har de fortfarande.
Men det är mindre skillnad nu.
De som varit motståndare till EU ville förut
att Sverige skulle lämna EU snabbt.
Nu tycker de att det är viktigast att förändra EU.

Partierna som är och har varit
motståndare till EU tycker att:

- EU bestämmer för mycket
över länderna som är medlemmar
- det är dyrt att vara med i EU
- EU gör för lite för att minska utsläppen
som gör klimatet varmare
- EU är för krångligt och det är dåligt för demokratin
- det är för svårt för flyktingar
att komma till EU.

Partierna som gillar EU säger
att samarbetet mellan länderna är bra på många sätt.
Det är bra för miljön, företagen, freden och jobben.
De tycker att samarbetet i EU är bra för Sverige.

I EU-parlamentet samarbetar grupper
med partier från olika länder.

Det är partier som har liknande politik.
De hjälps åt att försöka få EU
att säga ja till deras förslag.
I dag finns det sju grupper i EU-parlamentet.

Moderaterna och Kristdemokraterna
tillhör den största gruppen.
Den heter Europeiska folkpartiets grupp.
Socialdemokraternas grupp är näst störst.
Liberalerna och Centerpartiet tillhör
den tredje största gruppen.
Den heter Förnya Europa.

Miljöpartiet är med i gruppen De gröna.
Sverigedemokraternas grupp
heter Europeiska konservativa och reformister.
Vänsterpartiet är med i Europeiska enade vänstern.

Den sjunde gruppen heter Identitet och demokrati.
Inga svenska partier är med i den gruppen.

På kommande sidor kan du läsa mer om
vad partierna tycker om EU.

Veckorna före valet gör partierna reklam för sin politik.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna sa länge nej till EU.
De ville att Sverige skulle vara fritt.
Men i början av 1990-talet ändrade partiet sig.
Då var de flesta andra partier
redan positiva till EU.

Socialdemokraterna säger att samarbetet i EU
är mycket viktigt för Sverige på flera sätt.
Det är bland annat bra för vår säkerhet.
Det ger också fler jobb i Sverige
eftersom EUs regler är bra för svenska företag.

När svenskarna röstade om euron
ville Socialdemokraterna att folk skulle rösta ja.

I valet till EU år 2019
fick Socialdemokraterna flest röster.
Socialdemokraterna fick 23 procent av rösterna.
Det var nästan lika många röster
som i valet år 2014.

Fem socialdemokrater är med i EU-parlamentet.
De är med i den socialdemokratiska gruppen
i parlamentet.

Det här är tre av Socialdemokraternas förslag för att förändra EU:

- EU ska arbeta mer för att minska utsläppen som gör klimatet varmare.
- Länderna i EU ska samarbeta mer för att stoppa brott.
- Länderna ska ha en mer rättvis politik för flyktingar.

Socialdemokraterna har funnits i över 130 år.
Det var arbetare som startade partiet.
De ville att Sverige skulle bli mer demokratiskt.
Magdalena Andersson leder
Socialdemokraterna sedan 2021.
Hon var den första kvinna
som var Sveriges statsminister.
Socialdemokraterna är Sveriges största parti.
I valet till riksdagen 2022 fick de 30 procent av rösterna.

Läs mer om hur Socialdemokraterna vill förändra EU:
socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/eu

Socialdemokraternas symbol
är en blomma, en röd ros.

Moderaterna

Moderaterna är ett av partierna i Sverige som kämpade längst för att Sverige skulle bli medlem i EU.

Det var över 60 år sedan

Moderaterna föreslog det första gången.

Moderaterna tycker att samarbete mellan olika länder är mycket viktigt.

Moderaterna säger att EU gör Sverige starkare, bättre och rikare.

I dag vill Moderaterna att länderna i EU ska samarbeta ännu mer.

När svenskarna röstade om euron ville Moderaterna att folk skulle rösta ja.

I valet till EU år 2019 blev Moderaterna det näst största partiet i Sverige.

Moderaterna fick 17 procent av rösterna.

Det var färre röster än i tidigare val.

Fyra moderater är med EU-parlamentet.

I EU-parlamentet tillhör Moderaterna den största gruppen. Den heter Europeiska folkpartiets grupp.

Det här är tre av Moderaternas förslag
för att göra EU bättre:

- EU ska samarbeta om människor på flykt.
Det ska bli svårare för människor
från andra länder att komma in i Europa.
- EU ska arbeta mer för att minska utsläppen
som gör klimatet varmare.
- Sverige ska göra mer för att EU ska bli bättre.

Moderaterna har funnits i över 100 år.
Det startades bland annat av ägare till företag.
De ville inte ha stora och snabba förändringar i Sverige.
Namnet Moderaterna tog de år 1969.

Ulf Kristersson är ledare för Moderaterna.
Han är statsminister och leder Sveriges regering.
I valet till riksdagen år 2022
blev Moderaterna det tredje största partiet.
Moderaterna fick 19 procent av rösterna.

Läs mer om hur Moderaterna vill förändra EU:
[**moderaterna.se/var-politik/eu/**](https://moderaterna.se/var-politik/eu/)

Moderaternas symbol är bokstaven M.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna har aldrig gillat EU särskilt mycket.
Partiet har tidigare sagt att Sverige borde lämna EU.
De är fortfarande tveksamma till EU.
De vill att EU ska bestämma mindre.

Sverigedemokraterna vill att Sverige ska fortsätta att använda kronor.
De vill inte ha euro.

I valet till EU år 2019 fick Sverigedemokraterna 15 procent av rösterna.
Det var fler än partiet fått i något annat EU-val.
De har tre politiker i EU-parlamentet.

I EU-parlamentet är Sverigedemokraterna med i gruppen som heter Europeiska konservativa och reformister, ECR.

Sverigedemokraternas symbol är en blomma, en blåsippa.

Det här är tre av Sverigedemokraternas förslag för att förändra EU:

- Det måste bli svårare för människor från andra länder att komma till EU. Varje land ska själva få bestämma vilka som ska få komma in i landet.
- Länderna i EU ska samarbeta mer om miljön.
- Länderna i EU ska samarbeta för att stoppa terrorister och andra brottslingar.

Sverigedemokraterna startade på 1980-talet.
De som startade partiet ville ha kvar saker som är typiskt svenska.
Det kan vara högtider och kultur.

De kom med i riksdagen vid valet år 2010.
Då var partiet ett av de minsta.
Jimmie Åkesson är ledare för Sverigedemokraterna.
Han har lett partiet sedan 2005.

I valet till riksdagen år 2022 fick Sverigedemokraterna 21 procent av rösterna.
De blev Sveriges näst största parti.

Läs mer om Sverigedemokraternas politik: sd.se

Miljöpartiet

Miljöpartiet ville länge att Sverige skulle lämna EU.
Men år 2008 ändrade sig partiet.
Miljöpartiet vill nu att Sverige ska vara med i EU.

Men Miljöpartiet vill förändra EU.
De tycker att EU behövs
för att arbeta för miljön och klimatet.
Och för mänskliga rättigheter i världen.

När svenskarna röstade om euron
ville Miljöpartiet att de skulle rösta nej.

I valet till EU år 2019
fick Miljöpartiet 12 procent av rösterna.
Det var färre röster än i valet 2014.
Två politiker från Miljöpartiet
blev valda till EU-parlamentet.

Miljöpartiet tillhör gruppen
De gröna i parlamentet.

Miljöpartiets symbol är en maskros.

Det här är tre av Miljöpartiets förslag
för att förändra EU.

- EU ska arbeta hårdare och snabbare
för att stoppa förändringarna av klimatet.
- Det ska bli lättare för människor
på flykt att komma till EU.
- Vanliga människor måste få bestämma mer i EU.

Miljöpartiet startade år 1981.

De som startade partiet
tyckte att de andra partierna
tänkte för lite på miljön.

Miljöpartiet har två ledare.

De kallas språkrör.

Partiet kom med i riksdagen år 1988.

Märta Stenevi och Daniel Helldén är ledare för Miljöpartiet.

I valet till riksdagen år 2022 fick

Miljöpartiet 5 procent av rösterna.

Miljöpartiet blev näst minsta parti.

Läs mer om hur Miljöpartiet vill förändra EU:

mp.se/politik/eu/

Centerpartiet

Centerpartiet har länge varit ett av partierna som tycker att EU är bra och viktigt. Partiet tycker att Sverige har fått det bättre sedan vi blev med i EU. Centerpartiet vill satsa mer på EU och att länderna ska samarbeta mer.

När svenska folket röstade om EU år 1994 ville Centerpartiet att de skulle rösta ja. Men partiet vill inte att Sverige ska byta kronor mot euro. När svenskarna röstade om euro ville Centerpartiet att de röstade nej.

I valet till EU år 2019 fick Centerpartiet 11 procent av rösterna. Det var nästan dubbelt så många som i valet till EU år 2014. Centerpartiet har två politiker i EU-parlamentet.

Centerpartiet tillhör gruppen Förnya Europa. Där finns också Liberalerna.

Centerpartiets symbol är ett blad, en fyrklöver.

Det här är tre av Centerpartiets förslag
för att förändra EU:

- EU ska göra mer för att minska utsläppen
som ändrar klimatet.
- EU ska straffa länder
som blir mindre demokratiska.
- Fler regler för att kor, grisar
och andra djur ska ha det bra.
Det land eller företag som bryter
mot reglerna ska straffas.

Centerpartiet är över 100 år gammalt.
Det var från början ett parti för bönder
och hette länge Bondeförbundet.

Muharrem Demirok är ledare för Centerpartiet.
Han har varit ledare sedan 2023.

I valet till riksdagen år 2022
fick Centerpartiet 7 procent av rösterna.

Läs mer om hur Centerpartiet vill förändra EU:
centerpartiet.se/vart-parti/europa

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna är ett av partierna som har gillat EU länge.

Kristdemokraterna säger att EU har varit viktigt för freden i Europa.

De tycker att det är viktigt att länder arbetar tillsammans för att lösa problem.

När svenskarna röstade om euron ville Kristdemokraterna att de skulle rösta ja.

Men nu har partiet ändrat sig.

De vill inte att Sverige börjar använda euro.

I dag tycker Kristdemokraterna att EU arbetar med för många saker.

Partiet vill förändra EU.

Det vill att EU ska jobba med färre saker.

Då kan EU bli bättre på att jobba med de viktigaste sakerna.

I valet till EU år 2019

fick Kristdemokraterna 9 procent av rösterna.

De har två politiker i EU-parlamentet.

I valet 2014 fick de 6 procent av rösterna.

Kristdemokraterna är med i gruppen

Europeiska folkpartiets grupp.

Det är den största gruppen.

Det här är tre av Kristdemokraternas förslag för att förändra EU:

- Företag ska få mer hjälp för att kunna klara sig bra och bli större.
- Länderna i EU måste få bestämma mer själva.
- Bättre samarbete om flyktingar.

Kristdemokraterna startades av personer som ville att religionen kristendom skulle vara viktigare i politiken. Det var på 1960-talet.

Ebba Busch är ledare för Kristdemokraterna. Hon har lett partiet sedan 2015.

I valet till riksdagen 2022 fick Kristdemokraterna ungefär 5 procent av rösterna.

Läs mer om hur Kristdemokraterna vill förändra EU:
kristdemokraterna.se/var-politik/politik-a-till-o/eu

Kristdemokraternas symbol är bokstäverna K och D.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet har länge sagt nej till EU.
Partiet har tyckt att Sverige ska lämna EU.
Nu är det inte lika viktigt längre.
Sverige kan vara kvar men då måste EU förändras.

Vänsterpartiet tycker att EU bryr sig
för mycket om hur företagen
och länderna ska tjäna pengar.
De tycker att bland annat demokrati,
miljö och flyktingar är några
av sakerna som är viktigare.

När svenskarna fick rösta om euro
ville Vänsterpartiet att de skulle rösta nej.

I valet till EU år 2019
fick Vänsterpartiet 7 procent av rösterna.
Det var lite mer än i valet 2014.
De har en politiker i EU-parlamentet.

I EU-parlamentet tillhör Vänsterpartiet gruppen
som heter Europeiska enade vänstern.

Det här är tre av Vänsterpartiets förslag
för att förändra EU:

- Länderna i EU måste få bestämma mer själva.
EU måste bli mer demokratiskt.
- EU måste hjälpa människor på flykt bättre.
- Alla länder borde ha skatt på utsläpp
som förändrar klimatet.

Vänsterpartiet startades för över 100 år sedan.
Partiet hette länge Vänsterpartiet kommunisterna.
År 1990 bytte det namn till Vänsterpartiet.
Nooshi Dadgostar är ledare för Vänsterpartiet.
Hon har lett partiet sedan 2020.

I valet till riksdagen 2022 fick Vänsterpartiet
7 procent av rösterna.

Läs mer om hur Vänsterpartiet vill förändra EU:
eu.vansterpartiet.se/eu-kritik-fran-vanster/

Vänsterpartiets symbol är en blomma,
en röd nejlika.

Liberalerna

Liberalerna är det parti som gillar EU bäst.
Så har det varit länge
och så är det fortfarande.
Liberalerna säger att EU har gjort Europa
mer demokratiskt och säkrare.
Att länderna i EU har fått det bättre.

Liberalerna vill att länderna
i EU ska samarbeta mer.
De vill också att EU ska bli ännu större.
Fler länder ska bli medlemmar.

Liberalerna vill att Sverige
ska börja använda euro i stället för kronor.

I valet till EU år 2019
fick Liberalerna 4 procent av rösterna.
De har en politiker i EU-parlamentet.
I valet 2014 fick de mer än dubbelt så många röster.

Liberalerna tillhör gruppen
Förnya Europa i EU-parlamentet.
Där samarbetar liberala partier från alla länder.

Det här är tre av Liberalernas förslag
för att förändra EU:

- Sverige ska ha euro.
- EU ska arbeta hårdare för att stoppa förändringarna av klimatet.
- EU ska hjälpa Ukraina och andra länder att bli medlemmar.

Liberalerna har funnits i nästan 100 år.
Från början hette de Folkpartiet.
Johan Pehrson är ledare för Liberalerna.
Han har lett partiet sedan 2022.

I valet till riksdagen år 2022
fick Liberalerna 5 procent av rösterna.
Det blev det minsta partiet.

Läs mer om hur Liberalerna vill förändra EU:
www.liberalerna.se/politik/eu-europeiska-unionen

Liberalernas symbol är bokstaven L.

Så får du veta mer om EU

EU vill att vi ska vara intresserade av vad som händer i EU och hur EU fungerar. Därför har olika delar av EU massor av information på internet.

Här är adresser till några av sajterna:

På **Riksdagens sajt om EU** finns information om hur EU fungerar och hur du ska göra om du behöver hjälp av EU: **eu.riksdagen.se**
Det finns en sida med lättläst information: **riksdagen.se/sv/lattlast/lattlast-om-eu/**

Riksdagen har också gjort en film om EU.
För att se den kan du söka på *Så fungerar EU* på Youtube.

På EU-parlamentets sajt kan du få information och också skicka in frågor.
Du kan välja om du vill ha texten på svenska eller något av de andra EU-språken: **europarl.europa.eu**

EU-kommissionen har flera kontor i Sverige
som det går att besöka för att få information.
På deras sajt finns också information
och det går att skicka in frågor:
sweden.representation.ec.europa.eu

På **EU:s sajt** finns information på alla språk i EU:
european-union.europa.eu
Det finns också en sida med lättläst information:
european-union.europa.eu/easy-read_sv

På **8 Sidors** sajt om politik
finns lättlästa nyheter
och information om EU:
allavaljare.se

Kort om EU

- De första länderna i EU började samarbeta efter andra världskriget. De ville aldrig mer ha krig.
- I dag handlar EU om mycket mer än fred.
- EU är med och bestämmer på de flesta områden.
- Länderna i EU måste följa det EU bestämmer. EUs lagar gäller till exempel miljön, flyktingar och företag.
- Länderna får fortfarande bestämma mycket själva. De får bland annat bestämma om skatter och skolor.
- EUs regering, EU-kommissionen, föreslår nya lagar. EU-parlamentet och ministerrådet säger ja eller nej.
- Sverige blev medlem den 1 januari 1995. Svenska folket röstade om EU och sa ja.
- Alla som arbetar i EU får använda sitt eget språk. Det gäller också alla i EUs länder när de har kontakt med EU.

- EUs pengar heter euro.
20 länder i EU har euro.
Svenskarna har röstat nej till euro.
- Storbritannien var det första land
som lämnade EU. Det kallades Brexit.
Britterna ville bestämma mer själva.
- Länderna i EU betalar
olika mycket i avgift till EU.
Det beror på hur rika de är.
- Alla länder får tillbaka pengar från EU i bidrag.
Länderna får olika mycket i bidrag.
- Den som bryter mot EUs lagar
kan bli straffad av EUs domstol.
- EU har också en grupp som ska kontrollera
att ingen fuskar med EUs pengar.
- EUs flagga har tolv stjärnor.

Ordlista

Här är en lista med ord som används i politiken. En del finns med i boken. De flesta gör det inte. Men du kommer säkert att höra många av dem under tiden fram till valet.

A

Asyl

När en människa från ett annat land får stanna i Sverige eller ett annat land för att få skydd.

B

Bidrag

Hjälp med pengar.

Borgerliga partier

Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet brukar kallas borgerliga. Liberalerna och Centerpartiet kan också kallas mittenpartier. Moderaterna och Kristdemokraterna kan kallas högerpartier.

Brexit

Kallades det när Storbritannien lämnade EU.

Budget

En plan för hur pengar ska användas.

D**Diskriminera**

Att behandla någon orättvist.

E**Etnicitet**

Handlar om vilket ursprung en människa har.
Det kan vara att du tillhör och identifierar dig med en särskild grupp, som personer från ett särskilt land eller en folkgrupp, som samer eller romer.

EU-flaggan

Flaggan är blå med tolv gula stjärnor.

EU-fördrag

EUs viktigaste lagar. Säger hur EU ska fungera.

Europa-hymnen

EUs egen sång.
Den skrevs av Ludwig van Beethoven
för över 200 år sedan.

EU-kommissionen

EUs regering.

EU-kommissionär

Politikerna som är med i EU-kommissionen.
Det är en politiker från varje land i EU.

Euro

Pengar som 20 länder i EU använder.

Europaparlamentet

Europeiska unionens riksdag.

Sverige har 21 politiker i parlamentet.

Kallas också EU-parlamentet.

Europeiska centralbanken, ECB

EUs bank.

Europeiska rådet

Där träffas ländernas statsministrar.

Europeiska unionens domstol

Kallas också EU-domstolen.

Kan straffa de som bryter mot EU:s lagar.

Export

Saker och tjänster som ett land säljer till andra länder.

F**Folkomröstning**

Alla vuxna får rösta om en viktig fråga.

Förtidsrösta

Att rösta i förväg, före valdagen.

Förtroendevald

En politiker som blivit vald av folket.

G

Glesbygd

Områden på landet, långt bort från städerna.

Globalisering

När länder över hela jorden samarbetar och handlar med varandra.

I

Import

Saker och tjänster som ett land köper från andra länder.

Infrastruktur

Sådant som hjälper människor att resa och prata med varandra.

Vägar, järnvägar, mobilnät och internet är delar i infrastrukturen.

Integration

Att få någon att vara en del av samhället. Att jobba och må bra på en ny plats.

Internationell

Något som handlar om flera länder.

Invandring

När människor flyttar till ett annat land.
Invandring heter också immigration.

J

Jämställdhet

Att män och kvinnor är lika mycket värda.
De ska ha samma rättigheter.

L

Ledamot

En politiker i EU-parlamentet, riksdag, kommun eller region.

M

Majoritet

En grupp som har fått flest röster
och kan bestämma.

Migration

När en människa flyttar till ett annat land.
Det kan vara personer som flyttar frivilligt
eller människor som flyr från ett land.

Minister

En minister är en politiker i regeringen.

Ministerrådet

Heter egentligen Europeiska unionens råd.
Där träffas ministrar från de olika länderna.
Är med och bestämmer om EU:s lagar.

Minoritet

En grupp som inte är tillräckligt stor för att kunna bestämma.

I ett val är det partier som inte fått tillräckligt många röster.

P

Parlament

Riksdag.

Personröstning

Att rösta på både ett parti och en person i partiet.

På valsedeln kan du sätta ett kryss vid den politiker du helst vill ska bli vald.

R

Röstkort

Alla som får rösta får ett röstkort i brevlådan.

Där står det var du ska rösta.

Rösträtt

Alla som får rösta i ett val har rösträtt.

Rösta blankt

Då röstar du inte på något parti.

Du lägger en tom valsedel i kuvertet.

U

Utskott

Grupper som politikerna i EU-parlamentet är med i.
Det finns utskott för till exempel
försvaret och miljön.

V

Valfrågor

De viktigaste sakerna i partiernas politik före valet.

Valhemlighet

Du behöver inte tala om för någon
vilket parti du röstar på.
Det är din hemlighet.
Ingen får titta när du röstar.

Vallokal

Där du röstar på valdagen.

Valmyndigheten

Myndigheten som har ansvar för valet.
På myndighetens sajt www.val.se
finns mycket information om valet.

Valsedel

Lappen du stoppar i kuvertet när du röstar.
Varje parti har egna valsedlar.

Valurna

Lådan där dina valsedlar läggs när du röstar.

Bildförteckning

- s. 6 Johan Nilsson/TT
- s. 9 Peter Hermes Furian/Shutterstock
- s. 13 Fredrik Persson/TT
- s. 14 Pontus Lundahl/TT
- s. 17 Fredrik Sandberg/TT
- s. 19 Drago Prvulovic/TT
- s. 21 Johan Nilsson/TT
- s. 25 Fotograf okänd/SVT/TT
- s. 30 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Dati Bendo
- s. 31 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Manu Quintero
- s. 32 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Dati Bendo
- s. 34 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Dati Bendo / Architect: Philippe Samyn and Partners
architects & engineers, Georges Meurant, Buro Happold Ltd.
Engineers, Studio Valle Progettazioni architects
- s. 37 Anders Wiklund/TT
- s. 38 Sarah Linton
- s. 41 Hämtad hos EC – Audiovisual Service, Ukraina tillagt av
8 Sidor
- s. 44 Jarrow153/Shutterstock
- s. 45 Everett Collection/Shutterstock
- s. 47 Sergii Figurnyi/Shutterstock
- s. 48 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Mauro Bottaro
- s. 50 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Denis Lovrovic
- s. 55 Olivier Hoslet/AP/TT
- s. 59 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Christophe Licoppe
- s. 60 © European Union, 2023 / Source: EC – Audiovisual Service
/ Photo: Etienne Ansotte
- s. 67 Janerik Henriksson/TT

Den 9 juni 2024 är det EU-val.
Europeiska unionens val.
Då ska vi välja politikerna till EUs riksdag.

Det politikerna i EU bestämmer
påverkar livet för oss i Sverige
och alla som lever i EU.
Men det är ändå många som inte
brukar rösta i valet.

Därför har vi skrivit den här boken.
Vi vill att fler ska förstå vad EU handlar om.
Och varför det är viktigt att många röstar.

Om du inte vill rösta får du så klart låta bli.
Men det är synd om det beror på
att du vet för lite om EU.

Boken handlar om hur valet går till,
om EUs historia och om hur EU funkar.
Den handlar också om vad de svenska partierna
tycker om EU. Kanske får kunskapen dig
att vilja använda din rätt att rösta.
Och vara med och bestämma
vilka som ska styra EU.